

at det er to forskellige Maal, der kan tilstræbes her ved en kollektiv Aftale, og som en kollektiv Aftale kan hidføre, eller om den højtærede Handelsminister forstaar det saaledes, at den kollektive Aftale efter sin Beskaffenhed baade skal begrænse den enkeltes Erhvervsfrihed og samtidig direkte eller indirekte antages at hidføre Monopolet. Endelig vil jeg gerne spørge den højtærede Minister, hvad han forstaar ved Monopolet. Er det Prismonopolet?

Nu vil jeg gerne gøre den Bemærkning, at hvis Lovforslaget skal forstaas saaledes, som det ærede Medlem Hr. Rode har angivet, og som jeg ogsaa mener det maa forstaas, saa har vi jo i Øjeblikket Mængder af kollektive Aftaler, som vilde blive ugyldige, hvis dette Lovforslag i den Skikkelse, det har, blev til Lov. Er et Andelsmejeris Statutter ikke en kollektiv Aftale, som begrænser den enkeltes Erhvervs- og Arbejdsfrihed? Naar der i et Andelsmejeris Statutter staar, at Fedtprocenten skal være saa og saa meget, og der er Køleregler og Regler om, hvor meget der skal gives i Godtgørelse for Kørsel til Mejeriet, og naar der i et Andelslagteris Statutter er Bestemmelser om, at Svinene skal have den og den Vægt o. s. v., — er det saa ikke kollektive Aftaler, som begrænser den enkeltes Erhvervs- og Arbejdsfrihed?

Hvis jeg er i Svineslagteriet i Slagelse, og der er en privat Forhandler i Næstved eller Skelskør, som tilbyder mig at købe mine Svin paa meget fordelagtigere Vilkaar, end jeg kan faa i Slagelse, saa vil den højtærede Minister dog vel ikke paastaa, at jeg har Ret til at bryde den kollektive Aftale og sende Svinene til den Mand? Og paa samme Maade med Mejeriet. Hvis jeg er i Andelsmejeriet og kan staa mig ved at sælge direkte til en Aftager i Næstved, saa kan jeg heller ikke gøre dette. Men saaledes som Ordene er i Paragraffen, kan de forstaas saaledes, og derfor maa det præciseres, hvad det er, den højtærede Handelsminister tilsigter. Man kunde maaske sige om det organiserede danske Landbrug, at det er en kæmpestor landsomfattende Trust, som blot ikke er i Stand til at faa Prismonopolet, fordi dens Priser dikteres af Verdensmarkedet. . . . Den højtærede Handelsminister ryster paa Hovedet, altsaa disse Aftaler rammes ikke af Lovforslaget. Ingen kan se, hvorfor de ikke rammes af det, for efter Ordene kunde de meget vel rammes af det.

Men maa jeg nu spørge, hvorledes den højtærede Handelsminister og f. Eks. det ærede Medlem Hr. Pinstrup mener For-

holdet er med Mælkesalget her i København. Mener de, at vi har Mælke-monopol her i København? Eller mener det ærede Medlem Hr. Pinstrup, at vi f. Eks. har Grønthandlermonopol her i København? Forholdet er, saa vidt jeg ved, det, at Grønthandlerne i København, Detailhandlerne, fastholder bestemte Priser paa deres Varer. De træffer med Mellemrum Aftale om Priserne, og Gartnerne udefra, som kommer paa Torvet og kunde underbyde dem, lige saa galt de vilde, holder i Virkeligheden de samme Priser, fordi de staar sig ved det. Men naar Forholdet er det, at Aftalen naar som helst kan brydes udefra, kan man dog vel ikke sige, at der er Monopol. Naar Forholdet er det, at en Landmand — det kunde f. Eks. jeg gøre — med Fordel kan etablere sit eget Mælkeudsalg her i København og sælge tuberkelfri Børnemælk til de Priser, han har Lyst til, naar de dog dækker hans Udgifter, kan man vel ikke sige, at der er Mælke-monopol. Men selvfølgelig vil de handlende udefra, i det Omfang det er muligt, holde deres Priser saa højt, at de nærmer sig de københavnske handlendes Aftaler. Er der da noget her, den højtærede Handelsminister vil til Livs med dette Lovforslag, eller er der ikke?

Nu vil jeg yderligere sige, at med Hensyn til f. Eks. vor Industri er dog Forholdet det, at de Foranstaltninger, som netop en Frihandelsregering, der ikke vil høre Tale om Krisetold eller noget lignende, ønsker, at Industrien selv skal træffe, det er netop kollektive Aftaler, som begrænser de enkeltes Erhvervs- og Arbejdsfrihed, Aftaler om Koncentration, om Standardisering, om Produktionsmængden. Kartellerne, som vi har, ja i Virkeligheden hele vor moderne Industrialisering og Produktionssystem, er jo baseret paa kollektive Aftaler, som begrænser den enkeltes Erhvervs- og Arbejdsfrihed og hemmer den frie Konkurrence. Hemmer den vel at mærke for en stor Del for at skaffe billige Priser. For det er netop det gode ved Industrialiseringen, at ved disse Aftaler, ved denne aftalemæssige Rationalisering af Industrien, er det muligt at producere billigere, end det ellers vilde være. Saadanne Aftaler kan udmærket godt træffes, uden at de efter deres Beskaffenhed i mindste Maade maa medføre Prismonopol. Det behøves ikke. Og det maa dog vel være nationale Aftaler, Lovforslaget gælder. For vi har jo ogsaa internationale kollektive Aftaler, internationale Syndikater; skulde de ogsaa,